

Nedėldienio Skaitymas.

NEDELINIS LAIKRAŠTIS.

Apmokėsnis: su prisiuntimu metams 2 rub.
pusmečiui 1 rub.
be prisiuntimo metams 1 rub. 40 kap
pusmečiui 70 kap

Rėdaktija Kaune.

REDAKTORIUS IR LEIDĖJAS

kunigas pralotas Antanas Karosas.

◆◆◆ Už atskirą numerį 4 kap. ◆◆◆

Už apgarsinimus imama nuo eilutės arba jos vietos ant paskutinio puslapio 20 kap.

№ 28.

Kaunas. 27 birželio (10 liepos) 1906 m.

Pirmi metai.

*****
* „Nedėldienio Skaitymo“ Skaitytojams, už *
* sirašiusiems pirmajam pusmečiui, primename, *
* kad jau metas užsirašyti tolesniam laikui, jei *
* nori gauti laikraštį be pertrūkio. *
*****

Jau atspaudinta nauja knygelė

GARBĖ MARIJAI.

Gegužės mėnesyje pamaldos Šv. Marijos Panos pagarbinimui. Kaina 12 kap.—Centralinė sankrova **Kaune K. Rutskio** (pirmiaus I. Zavadzko) knygyne. 10-9

Lietuvių dievobaimingumas ant pikto apverčiamas.

Mūsų žmonės labai yra palinkę į dievobaimingumą. Niekados jie nepraleidžia progos įgyti bent kokią pašvęstą daiktą, ypač jeigu už jo vartojimą paskirti yra atlydai. Tokių daiktų pirkimui lietuviai negaili pinigų. Jog tas netušti pasakojimai visiems yra aišku. Kuone kiekvienoje triobelėje randame daugybę Šventųjų paveikslų, kuriais yra apkabintos visos aprukusios sienos. Ir kokių ten paveikslų nėra! bet tankiausiai vis menkučiai, niekam verti, nės visas jų gražumas tame, jog raudoni, it kraujas, ir kur-ne-kur pridrėbti aukso dažyva, it lašiniais *).

Toliaus, kam nėra žinoma, kaip tai mūsų žmoneliai mėgsta įsirašinėti į visokias dvasiškas draugijas, škaplerius ir juosteles, o vis tai daro tam tikslui, idant kuodaugiausiai atlydų pelnytusi. O ką ir bekalbėti apie teip vadinamus kryžiokiškus arba rymiškus ražančius—tai labiausiai pageidaujamas mūsų žmonėms daiktas, užtat kur tik juos pajunta, stačiai

*) Kunigėliams, kuriems turi rūpėti tikra Dievo garbė, galima paterti traukti žmonėms gerus paveikslus. Pigių ir gražių paveikslų galima parsitraukti iš užsienio, o dar geriaus iš Lodž'o, kur C. V. Hartman'as turi didžią užsieninių paveikslų krautuvę.

gaudyte išgaudo. Žinau, kad anais metais vienas kunigas partraukė tų ražančių už 1200 rublių, ir per keletą mėnesių nėvieno nebliko. Gerai, jeigu kunigai tuo užsiima—tai bent atlydai tikresni ir nenuplešia už juos perdaug brangiai,—bet varo tą amatą ne vieni kunigai—yra tokių pauperių*)—apgavikų, kurie, visai žmonėms meluodami, lengvai nori pelnyties.

Šventųjų kaulų arba relikvijų teippat labai žmonės pageidauja, o šaip-teip gavę tuojaus teiraujas, kiek yra jiems suteikta atlydų. Net mažus Šventųjų paveikslėlius pirkdami, netiek jie žiuri į paties paveikslėlio padorumą, kiek į atlydus: tuoj verčia antrą paveikslėlio pusę ir veizi, ar yra ten koki lietuviška maldėlė („apskaitymai“) su atlydais. Jei to nėra, tai ir neperka. Nors maldaknygėse daug yra tokių maldelių, jiems to neužtenka.

Žinia, pagirtinu yra daiktu trokšti daug atlydų sau pelnyti; bet ar visados mės juos pelnome? Mirtingoji nuodėmė didžiausiai kliudo atlydų pelnymui. Bet nekartą atsitinka, jog įvairūs apgavikai naudojas, kaip sakiau, iš mūsų žmonių dievobaimingumo. Nėvien dėl pinigėškos naudos tuli tai daro, bet kartais stačiai nori jie pasityčioti iš žmonių gerų norų. Teip nekartą atsitiko man gauti nuo žmonių relikvijas, kurias kaip jie pasakojo, buvo dovanomis gavę nuo kokios ten giminaitės iš miesto, kuri pirkusi jas gana brangiai nuo kokios ten „dievobaimingos ypatos“. Atidengęs kryželį, aš pamačiau menkai suvyniotą melyną popergalį, ne liaku su Vyskupo antspauda (pečiote) užlipytą, bet kažinkuo, o neva Šventojo vardas užrašytas tokia ranka, kuria nėkiek negalima pasitikėti. Perplešęs tą popergalį atradau jame suvystitus kalkių (vopnos) ar kitko trupinėlius. Iš to matome, kaip reikia mums rūpintis žinoti, ar geras relikvijas garbiname (nuodėmė yra garbinti vyskupo nepatvirtintas relikvijas); o tam tikslui reikia jas pa-

*) Škaplėrnikų.

rodyti savo kunigui. Tik, žinoma, teip žmonės prie savo relikvijų prisirišę, jog nė kunigo liudijimui, jog tai yra netikros relikvijos, nenori tikėti.

Bė abėjonės tuo pačiu apgaulės ir neišmanymo keliu yra praplytusios teip vadinamos „stebuklingosios maldos“. Pavadintos jos yra tai „Ryme ant altoriaus, tai Jeruzalimoje po altoriaus atrastomis“. Taniausiai tos maldos ateina prie mūsų lenkiškoje kalboje, bet yra tokių ypatų, kurios tuojau perdirba jas lietuviškai.

Keletą tokių verstų maldų (pertašęs rašybą) tarpinų čia ne dėlto, idant jas praplatinčiau, bet idant nuo jų savo žmonės apginčiau, nės žinau, kad platinamos jos yra žmonių tarpe.

I. „Laike šv. Mišių Jeruzalimoje buvo girdėtas balsas: Pabausiu visas gimines nelaime, o kas tą maldą (?) kalbės, bus išgelbėtas. Ji turi būti padalinta devynioms asaboms—o kas iš tos mielasirdystės nenorės naudotis, bus nelaimėmis ištiktas!“

Malda! „O Jezau Kristau, meldžiame Tavę, Šventas Dievė, Sventas Nemirštantis, susimilk ant mūsų, ir visus žmonės, Tavo Švenčiausiu Krauju atpirktus, užlaikyk. Atleisk mums mūsų kaltis, Amžinasis Dievė; parodyk mielasirdystę ant mūsų, meldžiame Tavę, atleisk mūsų griekus dėl Švenčiausio Tavo Kraujo dabar ir visados ir ant amžių amžinųjų. Amen. Toji malda, išdalinta 9 asaboms ir kalbama per 9 dienas, suteiks ko tiktai žmogus nori: apgins nuo ugnies ir smerties, apsaugos nuo ligų ir tt., tt.“

II. „Sapnas Švenčiausios Marijos Panos! Užmigusi buvo Švenčiausia Pans Marija ant kalno Racheilia. Atejęs pas Jos Ponas Jezusas paklausė: „Motina mano, ar miegti?!—„Užmigusi buvau!—atsakė Pana Marija,—bet Tu, mielas Sunau, pabudinai manę. Mačiau Tavę darželyje Alyvų (?) apnuogintą ir nuo Kaipošiaus pas Erodą vestą; tenai spjaudytas ant Tavo veido ir ant galvos erškėčių karuną; paskui buvai sudytas, pririšo tavę prie akmeninio stulpo, lenčiugais (?) plakė teip smarkiai, jog kunas šmotais krito ant žemės, paskui prikėlė ant kryžiaus ir ant galo perdūrė šoną, iš kurio Tavo švenčiausis kraujas su vandeniu tūkėjo, nuimtą nuo kryžiaus kuną Tavo adavė į rankas mano“—„Brongi motina mano! viskas tai išsipildys, nės Judošius išduos mane!“

Kas šitą sapną kalbės, dastos atleidimą visų griekų smertinių, nuo tos dienos noglu smerčiu nenumirs bė priimimo kuno ir kraujo mano ir ko tiktai nuo tavęs arba nuo manęs Prašysis, viską apturės, kas tą maldele pas savę nešios, šimtą dienų atpuskų apturės, o kas ją kalbės arba kalbantį klausysis, niekur neprapuls nei vainose, nei kėlionėje; kuriuose namuose tą maldele su pašenavone laikys, ugnis nė iškados negali turėti; turintis šitą maldele pavinas septines asabas išmokinti arba parašytė išduoti po nutrotijimu augščiau minėtų... Amen. Aš išrašiau iš knygos šitą sapną, o ta knyga paėina iš Kalvarijos

ten stov atvošta. 1903 metuose aprilio 29 dienoje“.

III. „Grometa isz Rima, atrasta prisz Szyenta mikola arkanola latra. be dasilitiima Žmogaus ranku. Pati atsidare ir buwa auksa litaroms isz raszita asz iezus kristus Sunus dieva giwasis prisakau iums wisems mana wiernems a kad waritamet i bażnice. Szweta rima kataliku nedelis dienas szwenti darbu nedirbkit darżus. nekaskit noris del pazitka Sawa łocna paliksw sawi paszwenteu kad tan diena diekawotu met diewou ir ubagams dotumet ant pazitka duszes iusa weriket peñnai iog. esu. diewas isz numerusu atsikeleu ir dwase szwenta atsuntew kad del gera tuteiebnice iszpildima terpiusa daug. ira błoga asz iezus kristus sunus diewa giwasis buset koroiti ognes mecu ir nepreteleis legomis rożnomis katrasz isz daleidima mana elgai. trauses ir bus wo. iei pasiprowises ir nenusipakarises tada karosu badu prabeidimo pekto ir neiset ikaraliste dangaws uzeis ir bus karalus ant karaleus ponas ant pona miestas ant miesta soda ant sodos tiewas ant sunaus sunos ant tiewa motina ant dukteris dukte a ant motinas brolis ant broli sesu ant seseries suset ant Suseda didis kraue praliimas terpiusa bus kad pazintumet rustibe. mona pagal szwentos sprewedliwastis mona iumis karis zaibas perkunija zemes drebieimas prisakau antra karta tas dienas szwetinti katros pastanawitas nug stalices mana błogu darbu saugokities tokei pausztei anialakos po uora ir iumis ris asz iezus kristus sunus diewa giwasis prisakau iums nug meszpara sobatos adina newapiket darżu sawa nekasumet del pačenawones motinos mana ka pricinawotumes motina mana usz iumis butumet praitoie ant amżu nedelis dienas łocnas pawoienas eiti ibażnice. kad pazintumet iog maijestota diewa ir muni pati ne ir kad butom atleiste grieka iusa o iumis sutwereu unt abrozda sawa tiewa ir motina konigos senolei bagotistes nerinket ir asz iums dousu karaliste dangaus asz iezus kristus sunus diewa giwasis sakau iums raston grometo neriszketes tas bus atitolintas nug bagasłowestas mona ir prakeiktas bus ant emzu igni pekla bus karotas ant gała kas tan grometa tures prisawes prisakau iums dowket parskaitite arbe paraszite ketems žmonems kad tas žmogus turietu teik grieku kiek maroie smilcu atleisti bus wese grieka o iei turiedams nedowto ketem parskaitite arbe paraszite katras bus ant amżu ir prakeiktas i nu karalistes dangaus atmestas bus katras žmogos tures ton grometa aptures łoska mona žaibai perkunija neispirs ir bespawiednes kuna mana nenumirs ir ieisa ikaraliste ta grometa pabłekauota pabluka par tewa szwenta popeżu musa katras ton grometę klawsis skaitis aptures 100 d. alaidu katras moteriszke nesce tures ton grometa prisawes pasimdis kudiki. scesliwa irtas kudikis bus scesliwa angala katras tures prisawes tom grometa ir tures paccenawone aptures karaliste dangaws Amen.“

Praraks szwenta iona kanditera 1 karalus werk-
dams numers jr wesas moteriszkes werk 2 pasgardit
kelšis ir silnus bus 3 pona krawiusi braidis 4 do-
kawnas asabas lokomsta igija 5 diena 16 matievs
kruwina wina bus 6 du prawadninku ateis netiketa
isz graiis 7 kaitins nusaules neiszturems užeis 8 zno-
ka ant dongaus par tris dienas matome 9 ateis
stroszni. Perkuniia ir drebieima žemes nekurus mies-
tus apgrevs nug dienos liepas 20 pose swieta be tiks
Amen. Raszew Grometa Franciszkus Limantas.

Tokios tai yra anos „stebuklingos maldos!“ Kaip
matote anie kvailys pažadejimai ir gąsdinimai verste
verčia mūsų dievobaimingus žmonelius naudoties to-
mis maldomis, ypatingai, kad jos buk paeina stačiai
iš dangus ir iš Jeruzolimos. Mums-gi, kunigams ir
skaudu ir gaila, kad mūsų katalikai vargsta tokius
niekus perrašinėdami ir platindami. Aiškiausia, kad
tai kažinkieno pramanytos maldos, nės nieko nėra
jose ypatingo, o tik tušti žodžiai. Be to jos yra prie-
ningos katalikų Bažnyčios įstatoms; žinome, kad joki
malda, nė pats dagi tikėjimas bė gerų darbų negali
žmogų išganyti; o kaipgi toki iš kažinkur atsiradusi
viena malda gali jį išganyti ir nuo viso pikto ap-
ginti. Viena tik Bažnyčia moko mus į ką reikia ti-
kėti ir kaip daryti išganymo apturėjimui, todėl jos
vienos reikia klausyti. Dėlto visos knygelės ir raštai,
apie dvasiškus daiktus rašantįs, sulyg Bažnyčios įsta-
tų, turi būti dvasiškos valdžios patvirtinti, o kas skai-
to nepatvirtintas, tasai neklauso Bažnyčios. Todėl te-
gul niekas neperka dvasišku knygelijų, jei jų pradžio-
je nėra vyskupo parašo nes kitaip, Dievą užru-
stintų.

Kun. A. R.

Sveikata.

(Kunigo Geručio)

T a s a.

**Nevalgyk visuomet vieną ir tą pačią maisto rū-
šį***) bet mainyk, kiek galėsi. Tai dėlto, kad tavo ku-
nan butu įvesta yvairi medega, kuri yra reikalinga
ir jo sustatymui, ir jo užlaikymui. Tebunie pamatu
tavo penui: vaisiai, daržovės, rupi duona. Jei turi,
pridurk surio, kiaušinių, sviesto, aliejaus, mėsos (tik
visai maž) kriėnų, svoguno, česnako, garstyčių mai-
šyk menkai, e geriau išviso nemaišyk. Valgio pas-
kaninimui ir jo vertės padauginimui įdėk cukraus ir
bent kiek druskos. Tuos daiktus ragaudamas, kame
ir kuomet reikia gudriai pritaikindamas, pagražinsi
tavo kunui išdegusią ir išgaravusią medegą, pasti-
prinsi jį tolesniam darbui ir suteiksi jam reikalingą
šilimą. Anot daktaro Juozo Viliaus (Wiel), reikia ku-
no virtuvė gerai kurenti, kad ji užkaistu. Pats ge-

*) Rūšis, arba gatunkas

rasis kuras yra geras maistas. Šaltyje žmogus reika-
lauja daugiau šilimos ir partai daugiau valgo. Žiemos
laiku tinka pilvui kaikurios mėsos rūšis ir riebuliai.

Sukąsnok, įdėjęs valgi burnon, gerai ir išpa-
lengva, ypač rupią duoną ir mėsą, ir tuomet tik nu-
ryk. Pilvo riaušės tankiai paeina nuo netikusio su-
kramtymo, nuo „vilko kąšnių“. Kaikurie yra papratę
ryti umai, nėkiek nesumaigę, nėkiek nesuseilėję, pus-
sausį kąšnį. Reikia nepamiršti, juog priderančiai val-
gį sumalęs dantimis, atajėmei pilvui pusę darbo. Pra-
rijęs nesukąsnotą, ne tik padidinsi žarnoms tritą
dvigubai, bet dar apsunkinsi pilvo syvus. Jie vos
begalės praskiesti gabaluotą košę. Gabaluota košė
trina dailutes pilvo sienas, e betrindama nesvietiškai
erzina jas. Tulas bedantis, negalėdamas bekašnoti li-
kusiais dantimis, įsideda dirbtinius dantis, ima vėl
gerai malti ir nebesiskundžia ant gromulio. Bekąs-
nojant, seilės apsčiai pasileidžia burnoje, suvilgina
maistą ir tuomi padaro gerą pradžia, kad suvalgytas
daiktas palengva persimainytu į žmogous kuną. Teip
šit, skarbylas (krakmolos) duonoje sudrėkintas seile-
mis pavirsta į cukrų ir į dekstriną. Maistas, patekęs
pilvan be seilių, žudo jį. Partai sriubos, košės ir vi-
si minkštai virti daiktai tankiai nesivirškina. E užtat,
kad juos ryjame paprastai nesuseiliojė. Taigi, prie
skystų daiktų ir prie visokių košių imk visuomet ir
duonos. Pati sveikoji yra valgyti apykiečius valgius,
kuriuos prisieina nenoroms kąšnoti ir seilioti—nes
jie sausi nelenda—tuomet nežinosi ne jokio vidurių
griaužimo.

**Nevalgyk ir negerk nei pardaug šalto, nei par-
daug šilto!** Tai yra svarbi sveikatos sąlyga! Par-
nelaimę kuone visuomet žmonės valgo ir geria gan
par šaltą, gan par šiltą. Mokslas nurodo, juog tem-
peratura*) valgio ir geralo nepivalo labai skirtis nuo
kraujo temperatūros. Tai yra, reikia, kad butu 37°
pagal Celsijaus**) ir tuomet pilvas virškina kuo ge-
riausiai. Paršaltas, ar paršiltas valgis ir geras ne tik
bais' blėdingai erzina pilvo sienas, ale užkemša bal-
tymeitakus, ar ir visai kliudo. Pilvo šilima turi 32—38
laipsnius, taigi ir mūsų maistas turi sutikti su tuomi
skaitlium.

Karšta sriuba, karšta arbata ir kava, kaitintas
alus ir kiti teippat kenkia pilvui, kaip ir šaltas vy-
nas, šaltas alus, šaltas vanduo. Ypatingai kenkia, jei
rysime dideliais gurkšniais. Vis ta pati, ar kunas bus
apkaitęs, ar ne. Pasekmės tokio neatsargumo yra
pilvo slogos. Dagi kartais—gumbas ir alpulys. Nežiur-
rint į vis tai, tulas gydos užvirintu vynu, kuone ver-
dančia kava, ar karštų-karščiausia sriuba. Bedos!
kad tas gudrus žmogus maž tenumano, kas vodija
jo sveikatai.

Umi permaina šilto į šaltą, arba išvirščiai, ga-

*) Temperatura—šilimos laipsnis.

**) Celsijus—termometras, gradusninkos 100-laipsninis. Teip
pavadintas nuo jo išradejaus.

dina dantis, smarkiai užgauna pilvo sienas, ypač nukenčia stemplė.

Taigi, saugokis, kad, pavalgęs šilto, negertumei šalto vandens, šalto alaus. Vasaros metą, kaitringose dienose, nevalgyk drebulių, šaltos žuvies, teip vadinamo „chlodniko“ (šaltibarščių), buk tai dėl atvėsimo. Kasgi iš to atvėsimo, kad liga tykauja tavęs.

Apskritai pasakius, reikia, kad geriamasis vandeniu turētu šilimos apie 8—10 R*) laipsnių, alus apie 9°, vynas apie 8—12°.

Kava ir arbata—apie 28°, visokios sriubos apie 33—36°.

Teipogi saugokis valgyti tuojau sunkiai dirbęs ar tai rankomis, ar tai galva. Nesisaugojęs, dikčiai sugaišintumei gromulį. Upo suerzinimas, nugąstis, kuno pasijudinimas, rupestis, baime, neleidžia atsiskirti pilvo syvams, kliudo virškinimą. Dėlto yra pati geroji prisiturėti nuo valgymo tokiems apsirėškimams atsitikus.

Pavalgęs nesiimk niekuomet įkandėn**) už sunkio darbo ir nevalgink galvos. Bet prigulk truputį pokaičio, pasiilsėk valandikę. Sveikas žmogus pats merkiąs po pietų, neliepiamas. Pažiūrėk, kaip galvijėliai, daktaro nesiklausę, paėdę tuojau gulias. Jie remias ant gamtos įstatymo, kuris reikalauja prisnusti pasisotinus. Bet nereikia ilsėtis ilgiau par vieną adyną. Miegojęs dvi, tris ne tik nebūsi našesnis, ale surugsi ir labiau pavargsi. Pilvaligiams yra atžagariai, jiems nevisuomet pridera miegoti po pietų. Jie kiek pasnaudę, e neprimiegoję, nuolatos esti susiraukę ir netikusio upo. Priešpiečio snaudulys—ir tai trumpas—pilvaligiams yra labai geras daiktas.

Svarbus yra dalykas, pavalgius vakarienę, neiti nuo bliudo tuojau lovon. Reikia lukterėti bent dvi, tvis valandas. Kuo tvirtesnė buvo vakarienė, tuo ilgiau buk negulės.

(toliaus bus)

Žinios iš Lietuvos

Vabalninkai (Kauno gub. Panev. pav.) Ketvirtoje nedėlioje po sekminių Vabalninkų bažnyčioje labai iškilmingai J. M. Klebonas vaikus privedė prie pirmos komunijos. Vaikai aptaisyti baltais rubais labai gražiai išrodė. Vaikus kunigai su giesmėmis įvėpė bažnyčion. Bažnyčioje buvo pasakyti tam tikslui pamokslėliai. Džiaugės tėvai žiurėdami į burelių tu nekaltų vaikelių, kurie jėmė su meile, nusižeminimu šventą komuniją.

Cia dar pridursiu, kad Vabalninkų bažnyčioje yra muzika ir giesmės vedamos neprastai. Vietinio vargoninko lietuvio norai geri, nors išgalės nedidžiausios.

*) Reomiuras—kitas termometras 80 laipsninis, Reomiuro pramanytas.

**) Įkandėn—tuojauspat.

Nesigailint parapijonams kašto vargonus ir bažnyčią turime labai gražius: vargonai Radavyčiaus dirbti 32 balsais—harmoniški—bažnyčia išmaliavota p. Vaitkevyčiaus (teplioriaus gero ir labai sąžiniško) išrodo smagei gražei. Čia žmonės jau pradeda skaityti laikraščius—turi ir skaito keliatą dešimtų „Nedėldienio skaitymo“ egzempliorių. Pritiktu žmonėms daugiau rupintis apie apšvietimą ir pakėlimą ukės, senei žinoma, kad apie Vabalninkus žmonės turi gerą žemes apgyvenę, bet gyvendami dideliuose sodžiuose, negali įvesti savo ukėje pagerinimų, par tai ir skursta daugumas žmonių ir pelno iš žemės nerdaug turi.

Žemaičių Kalvarija. Meldžiu šlovingos Redakcijos savo labai gerbiamame „Nedėldienio Skaityme“ sekantį apskelbimą patalpinti.

Didžiosios Kalvarijos arba Dievo Motinos Apilankymo visiškai atlaidai prasidės kaip ir visados 1 d. Liepos vakare, o baigsis 12 d. Iškilmingiausios gi dienos, kuriose susirinks maldingųjų neapregimos minios, šįmet pripuola 7, 8, 9, 10 ir 11 dienose liepos mėnesio, o iš tų 9 dienoje liepos t. y. nedėlioje atsilaukys didžiausioji procesija į Kryžiaus kelius (į Kalnus).

Paaiškines viešai atlaidų dienas, meldžiu nužemintai visų savo brolių kunigų atvykti meilingai į minėtuosius Didžiosios Kalvarijos atlaidus, nes darbo daug, o darbininkų maž. Todėl nestengdamas visiems turintiems gerų norą parašyti įpatingą laišką,—kviečiu nuoširdžiai atvažiuoti į šv. Kalvariją atlaidų pelnyti ir šv. apeigų atlikti; lauksiu labai ir priimsiu su pagarba ir padėkavojimu

Žemaičių Kalvarijos klebonas kun. J. Piotrauskis.

Ariogala (Kauno pav.). 1 birželio čia atsilaukė iškilminga Dievo Kuno procesija. Parapijonai su didžiu noru padėjo kunigams prirengti iškilnę. Jaunikaičiai nešė liktarnias ir karunas, mergaitės baltais rubais apsilvokusios ir žaliais rutų vainikėliais pasipuošusios nešė feretronus (altorėlius). Bažnyčia buvo papuošta girliandomis ir berželiais. Procesija pasisekė; dalyvavo joje apie 8 tukstančius žmonių. Iš bažnyčios procesija ėjo miestelin—ten buvo parengti altoriai šv. Evangelijoms giedoti, o vienas altorius už miestelio prie kapų. Prie procesijos prirengimo daug prisidėjo garb. kun. Tiška. Iškilminga procesija per daug metų neregėta mūsų krašte padarė didį įspūdį. Pasibaigus procesijai, per pamokslą užėjo gausingas lietus.

Kun. G.

Anykščiuose (Kauno gub. Ukmerg. pav.) 19 gegužio buvo pirmoji vaikų komunija. Visi vaikai buvo aprėdyti baltais drabužiais; mergaitės turėjo ant galvos rutų vainikėlių ir žolyną (bukėtą), berniukai—žolynę prisegtą prie krutinės. Visi vaikai turėjo rankoje žvakę, žiedais papuoštą. Teip ant šventoriaus ties didėsiomis bažnyčios durimis vaikus bestovinius kun. klebonas balta kapa apsilvokęs apšlakstė švęstu

vandenim ir giedant psalmą „Garbinkit vaikai Viešpatį“ įvedė bažnyčion, kur pirmučiausiai giedojo hymną „Veni Creator“. Prieš komunią ir po komunijos buvo pasakyta karšta prakalba. Tanden vaikų priėmė šv. Rožančių ir gavo po paveikslėlį paminklui.

Juozapa: Survilas.

Seduvoje. 16 birželio rytmetį nuo nežinomos priežasties miesto pakraštyje atsitiko gaisras, per kurį sudegė išlisa gatvė: 40 namų, 34 klojimai ir daržinės; apie 50 šeimynų atsirado be pastogės ir be duonos; nuostoliai siekia daugiau 30 tukstančių rublių. Per gaisrą sudegė 80 metinis senelis, o viena moteriškė apsvilo.

Kražiai. Kražiečiai šiomis dienomis padavė prašymą kad valdžia leistu nors sergėti ir daboti Kražių klioštoriaus bažnyčią. Lig šioliai valdžia pati rūpinos klioštoriaus ir sergejo jį, bet besaugant pradėjo nykti plytos ir mediniai daiktai. Kražiečiai negalėdami ant tokių dalykų ramiai žiurėti, padavė išnaujo prašymą, kad jiems leistu sergėti bažnyčią ir kitus trobesius.

Zagarė. Zagariečiai nusiuntė savo reikalavimus atstovui Kubiliui. Jie reikalauja laisvės ir žemės. Beveik tokius-pat reikalavimus nuleido Alantos valsčius.

Kaunas. 24 birželio iš Kauno išvažiavo Vilniun didelė žmonių kuopa, aplankyta Vilniaus Kalvarijos ir kitų šventų vietų. Traukinys, buvė pilniausias, bet norinčių buvo tokia daugybė, kad visi negalėjo patilpti. Veda tuos keleivius trys kunigai kauniečiai. Ant vagzalo nors tokia buvo žmonių daugybė, tečiaus visi apsėjo tyliai ir gražiai, be jokio tranksmo. Prieš šv. keleivystės priguli beveik vieni mažturčiai ir fabriku darbininkai. Sugrįš jie ryto vakarą.

Jo Mylista Vyskupas Sufraganas 22 d. pagrižo Kaunan, pabaigęs lankymą bažnyčių Ezerėnu pavieto dalies.

Jo Mylista Vyskupas Palliulionas ketinęs visą vasarą praleisti Vaitkuškiuose.

Žinios iš visos Rusijos

D U M A.

Dumos posėdis 16 birželio.

Daugiausiai kalbėta apie projektą susirinkimų įstatymui išduoti.

At. *Romašvili* išdinėja, kad susirinkimai žmogui teip esą reikalingi, kaip oras. Susirinkimas tai augštoji mokykla, kur kiekvienas gali pažinti, permanyti savo priedermes, savo reikalus.

At. *Gredeskul* susirinkimų projektą, išdirbtą 33 komisijos, randa gan geru, nors ne be ydų.

At. *Lednicki* reikalauja, idant projektan butu įdėta, kad visi Rusijos pavaldiniai galėtu per susirinkimus vartoti vietines, arba savo įgimtas kalbas.

Pagaliaus pirmasėdis perskaitė sąnarių, sąrašą išrinktų komisijon valstijos išlaidams paskirti (biudžeto komisija).

Dumos posėdis 19 birželio.

Posėdis prasidėjo dvyliktai valandai baigianties. Pirmasėdis *Muromcev'as* pačioje posėdžio pradžioje paaiškino, jog nuo Francijos ir Anglijos atstovų kuopų, kurios rūpinas prašalinti kares, atėjo Dumon pasveikinimas ir pasiūlygimas, jog tarp Rusijos atstovų susitvėrė tokia-pat kuopelė, žadanti rupinties, kad karių nebutu pasaulyje.

Finansų ministras įneša nurodymą apie peržiūrėjimą anėdėlių (nalogų) ant namų ir plečių miestuose ir miesteliuose. Tas-pats ministeris paduoda toliaus projektą apie mūito padidinimą ant taboko.

Vidurinių veikalų ir finansų ministeriu, abu draug paduoda Dumai nurodymą apie badaujančių šelpimą; tam tikslui tuodu ministeriu skiria 50 milijonų rublių.

Pirmasėdis paaiškina, tą projektą reikia perduoti į komisiją, kurią Duma jau seniaus išrinko dėl badaujančių šelpimo.

Anikinas sako, jog penkių dešimtų milijonų esą parmažai, Duma duosianti baidaujantiems daugiau. Galop Duma nutaria perduoti projektą į virš' minėtą komisija.

Tolesniai, pirmsėdis perskaitė karės ministerio atsakymą kas link vieno smerčiu nubaudimo. Karės ministeris atsako, Dumos užklausimą perdavęs ministerių pirmininkui.

Po to Duma išrenka komisiją, Valstybės išlaidoms (Gosudarstviennyh raschodov) sustatyti ir antrą komisiją iš septynių sąnarių Dumos rumams užveždėti.

Tą padarius, atsinaujina vakarykščiai dar neužbaigti svarstymai apie susirinkimų liuosybę.

Pirmasis gauna balsą *Šeršenevyč'ius*. Jis pataria, gerai apsvarsčius, perduoti tą sumanymą į komisiją.

Kunigaikštis *Baratov'as* kalba prieš uždraudimą susirinkti ant gelžinkelio dailumos ir netoli nuo Dumos. Kę. *Baratav'as* sako, susirinkimai ant gelžinkelio dailumos niekam pragaišties neatnešą; o susirinkimai netoli Dumos negalį ant atstovų jokios įtekmės padaryti, o kad ir padarytu įtekmę, tad' toki įtekmė busiant' teisinga, nes įstatymai turį išeiti ne iš viršaus, bet iš apačios.

Galecki's kalba, jog jokių budu negalima yra susirinkimams paskirti vietos. Jei susirinkimai yra liuosi, tad ir vieta turi buti liuosa. Reikia abejoti, sako kalbėtojas, ar bajorai užleistu savo kliubą, mesininkų susirinkimui.

Profesorius *Kovalevski's* labai ilgoje byloje aiškina, kokie yra susirinkimų įstatymai kitose šalyse. Jis giria Anglijos ir Amerikos įstatymus. Kiekvienas anglas ir amerikietis gali kur tinkamas eiti ir ką tinkamas kalbėti. Policija žiuri tikrai, kad susirinkime butu tvarka; policijai visusu nerupi, ką kas kalba ir apie ką kalba. Anglijoje karės laiku su Burais budavo susirinkimai, kuriuose žmonės išreikšdavo Burams savo pasigailėjimą, o vienok policija tokių susirinkimų neišvaikydavo. Austrijoje ir Prancijoje susirinkimai jau yra varžomi. Austrijoje pirm trijų dienų turi buti pranešta policijai, Prancijoje už vienos dienos, apie turintį susirinkti mitingą.

Profesorius *Šeršenevyč'ius* išrodo klaidas prof. *Kovalevski'o* byloje. Jis sako, jog mes turime atskirti įstatymus liuosai susirinkti ir teisę liuosai susirinkti. Kiekvienas įstatymas turi savyje varžymą, o jei mes priimsime ne įstatymą, bet teisę liuosai susirinkti, tuomet visas sumanymas veltuo yra dabar svarstomas. O ir Anglijoje vis-gi yra šokie-tokie susirinkimų varžymai. Teip, susirinkimai iš trijų arba daugiau ypatų, susitveriją dėlto, kad sudraikyti visuomenės tylą, arba dėlto, kad padaryti kokį-nors prasi-kaltimą, yra neleidžiami ir baudžiami.

Džaparidze (iš Kaukazo) daug kalba apie socializmą ir sako, jog tie atstovai, kurie mano darbuoties dabartinėje Dumoje, labai klysta, nes Dumos veiklumas teip vadinamais

„pamatiniais įstatymais“ yra panaikintas. Apie tą patį dalyką kalbėjo dar Bramson'as ir Petražicki's bet nieko naujo nepasakė. Pirmsėdis apskelbė pertrukį.

Pusėje ketvirtos valandos posėdis atsinaujino.

Pirmsėdis apskelbia, jog 18 gegužio mėnesio tapo paduotas paaiškinimas su 54 parašais, kad prašalinti mirties bausmę. Paaiškinimas turi tikt' du paragrafą.

§ 1. Mirties bausmė prasišalina.

§ 2. Jos vieton tuose atsikimuose, kuriuose ji yra pri-taikinama, turi būti taikinama sekanti savo sunkumu bausmė.

Duma pripažįsta tų paaiškinimą už paskubintą.

Kuzmin-Karavojev ilgoje byloje aiškina tą dalyką. Jis sako, jog sumanymas turi tikt' du paragrafą, yra trumpas bet labai svarbus. Valstybė nuo seno užgina užmušti žmogų, bet ji pati prisivino tą teisę. Iš to išeina keistas prieš-travimas; valstybė vardan įstatymų uždraudžia kitiems užmušti, o pati užmuša.

Šiandieną mirties bausmė yra prašalinta Rumunijoje, Portugalijoje, Italijoje ir Olandijoje. Vieni žmonės yra tos nuomonės, kad prašalinti mirties bausmę, kiti, kad ją už-laikyti. Iš-tiesų, valstybė užmušdama savo priešus, puikiai nuo jų apsigina, bet ar-gi valstybė yra teip silpna, kad jai reikia net žmogų užmušti, idant savę apginti. Ar-gi valstybė neturi kitokių būdų? Yra tokie žmonės, kurie kalba, mirties bausmė, kitus pergandinanti ir nuo prasikaltimų atitrau-kianti. Bet pas mus nuo gruodžio mėnesio nuolat yra už-mušami politiškai prasikaltėliai, o ar-gi sumažėjo prasikal-tusiųjų skaitlius?

Reikia pripažinti, jog nežiurint į mirties bausmę, šiuo-se laikuose politiškai prasikaltimai žymiai pasidaugino.

Mūsų įstatymuose yra tikt' keturi paragrafai, kurie nutaria mirties bausmę. Trumpai sakant už Ciesoriaus už-mušimą ir už išdavimą paslapčių neprieteliui karės laiku. Tuotarpu mes žinome, jog paskutiniuose latkuose nebuvo Ciesoriaus užmušimo, o kiek šimtų žmonių tapo mirtimi nubausti. Pas mus mirties bausmė yra teip plačiai taikina-ma, kaip niekur kitur. Vieni tikt' chiniečiai gali mums ly-ginties.

Pagal mūsų įstatymų karės laiku gali būti ta bausmė pritaikinta, bet tuotarpu Rusija nekariauja nei su viena svetima valstybe, o karės laikas yra daugel vietose apgar-sintas. Aš esu tas nuomonės, kad ir karės laiku, mirties bausmė turi būti prašalinta. Šis laikas labai yra atsakąs mirties bausmei prašalinti, nežinome, kas bus rytoj' arba po-rytoj', kas kils višun, o kas bus nustumtas apačion; dėl-to mirties bausmė turi būti prašalinta. (Ilgai delnų plojimai).

Pirmsėdis apskelbia, jog nori kalbėti teismo ministeris.

Ščeglovitov maž-daug šiaip pasakė: norint išrišti klausimą apie mirties bausmę, nereikia jį svarstyti moksliskai ir abstraktiskai, bet reikia imti atidėn pavojingą dabartinį valstybės stovį. Rusija beveik pirmoji prašalinimo už pa-prastus prasikaltimus mirties bausmę. Tos bausmės priešai reikalauja, kad ir politiškai prasikaltimai nebutu baudžiami mirtimi, bet reikia žinoti, jog paskutiniuose laikuose poli-tiški prasikaltimai pavirto į anarchizmą, kursai iš šaknių steigias išversti Valstybę. Mirties bausmę įvedė (1902) ke-turi štatai (valščiai) Amerikoje, kad apginti Valstybę nuo anarchijos. Prašalinti mirties bausmę butu tas-pats, kas at-sisakyti saugoti Valstybės reikalus. (*salėje girdis balsai: ga-na! gana!*) Pirmsėdis sako jog tokiu būdu yra negalima pertraukti bylos. Ščeglovitov baigia kalbėti, ketindamas prašalinti mirties bausmę už kaikuriuos tiktai prasikaltimus. (*balsai: atsistatydink*“).

Toliaus kalba viršiausias jurų teismo prokuroras *Mat-vejev'as*. Jis pasakė, jog norint prašalinti mirties bausmę jurų teisme, reikia pakelti atskirą klausimą teisdariškoje ei-lėje (*vėl kilsta salėje šauksmai*).

Pirmsėdis apskelbia, jog nori kalbėti viršiausias ka-rės teismo prokuroras Pavlov'as. (*kilsta balsūs šaukimai: „korikų nereikia!“, „Neklausysime Pavlovo!“ „Šalin!“ „Krau-geriai!“*)

Pirmsėdis pertraukia posėdį.

Pusėje septintos valandos posėdis atsinaujino; kalba Vidurinių veikalų ministerio pagalbininkas p. Makarov'as. Jo byla buvo gan rami, jis išaiškino, jog klausimas apie mirties bausmę jungias su sumanymu apie ypotos nepalie-čiamybę ir patarė Dumai atidėti tą klausimą apie mirties bausmės prašalinimą, lig bus svarstomas klausimas apie ypotos nepaliečiamybę.

Po to kilo karštos bylos prieš ministerius. Kalbėjo Anikin'as, Vinaveris, Aladjin'as ir kiti. Galop Duma vien-balsiai priima abu paragrafą.

Posėdis pasibaigė pusėje dešimos valandos vakare.

Dumos posėdis 20 birželio.

Svarstyta apie susirinkimų, arba mitingų, laisvę. Ko-misijos sustatytas projektas kaikuriems atstovams nepatiko.

At. *Zordanija* reikalauja projektą sustatyti šiteip: Visos Rusijos pavaldiniai gali padaryti susirinkimą visuomet ir visur, be jokių suvaržymų ir apribojimų, nesiklausę nėkie-no leidimo. Valdininkai, užgavę susirinkimo laisvę, papildo kriminališką kalnę, už kurią ir paduotini ešą teisman.

Didesnioji dalis atstovų prieštaravo Zordanijai. Jie iš-rodinėjo, kad laisvė turi būti protinga ir visiems lygi. Jeigu leisime padaryti mitingą ant gatvės, tai tuokart praeinantie-jie bus nuskriausti, nes negalės prasimušti per susirinkusią žmonių minią: tadą vieniems bus didelė laisvė o kitiems laisvės nebeliks. Arba žmonės susirinks ant mitingo ir svarstys klausimą apie tatai, kad tokios ir tokios įpatos neturi teisės gyvuoti pasaulyje. Lig tiek dar negalima už-ginti kalbėti. Bet kaip tiktai mitingas pradės svarstyti: ko-kių būdų reikia griebties, kad tos įpatos liautusi gyvavę, tadą jau mitingas reikia užginti ir išskirstyti. Ar gi mes nerustavome ant valdžios dėl Kijevo, Odesos ir kitų mitin-gų, kurie svarstė kaip padaryti žudynės? Argi mes nerusta-vome, kad valdžia nesustabdė tokių mitingų? Taigi, kaip tik mitingas pradeda būti šitokiuo ar kitokiu būdu pavo-jingas visuomenei, valdžia turi jį sustabdyti.

Pagal nusprendė išrinkti komisiją įstatymų projektui apie susirinkimų laisvę išdirbti.

Dumos posėdis 22 birželio.

Posėdis prasideda dvyliktai valandai baigianties, pir-mininkauja Muromčevas.

Duma pradeda svarstyti rinkimus Karsko srityje, bet svarstymus atideda ant tolesnio laiko, lig visas pranešimas bus atspaudintas.

Lednickis. Vakar mūsų draugas, Dumos sąnarys Sie-delnikov'as tapo policijos antpultas. Jam paaiškinus, jog jis Dumos sanarys, dar labjaus užniko jį mušti. Pripažin-damas tą atsitikimą labai opiu, aš patariu pavesti Dumos ištyrimo komisijai, kad tą atsitikimą iširtu; negana to—duoti užklausimą ministrų pirmininkui. Vakar aš ypatiškai aplankiau atstovą Siedelnikov'ą ir mačiau jį stiprai sumušą su mėlynėmis.

Megunov'as praneša, jog su juo vos tas-pats neatsiti-kęs kaip su Siedelnikov'u. Jis patėmyjęs policijai, jog Sie-delnikov'as ešas Dumos sąnarys, policija atsakiusi: „Tylėk ir tavę paimsime“.

Aladjin'as. Sakos ešas gan šalto kraujo, bet tokiose sąlygose jis nebegalįs užsilaikyti ramiai. Jis sako, jog jie ryžos su mumis nedaryti jokių ceremonijų, tą patį ir mes turime daryti su jais. Jei atsitiktu dar kartą toksai atsitiki-mas, nievienas ministeris nebegalėsiąs pasirodyti Dumoje.

Grapas *Heiden* pataria ramiai tą atsitikimą ištirti. Tuotarpu ant sakyklos pasirodo patsai Siedelnikov'as; visa salė ploja delnomis. Siedelnikov'as apsakė, kaip jis buvęs sumuštas. Jis pamatęs einant ginkluotų policijantų būrį, prieš kurį visi pradėję slapstyti, jis ejęs paskui norėdamas pamatyti, kaip išgainios demonstrantus. Gainioti nebebuvę ko, nes visi pirm' policijantų atėjimo išvaikščioję. Jam stovint prie sodno vartų policijantai užklausę, kas tu? Jis atsakęs: Dumos sąnarys.

— O ką turi kišeneje?

Policijantai pradėję jį kratyti ir atradę prie jo revolverį, ir tuomet jį sumušę.

Teip Siedelnikov'ui kalbant įėjo Dumos salėn Vidurinių veikalų ministeris Stolipin'as.

Tuotarpu Dumos raštininkas kunigaikštis Šachovskoj, ant Dumos pirmasėdžio vardo paduoda šį užrašą:

1) Ar ministeris žino, jog 21 birželio dienoje Dumos sąnarys Siedelnikov'as tapo policijos sumuštas?

2) Ar yra kas padaryta, kad kaltininkai būtų nubausti? *Atadj'n'as* karštoje byloje verčia kaltybę už tą atsitikimą ant ministerių.

Ministeris *Stolipinas* pasiprašęs Dumos pirmasėdžio žodžio, pradeda aiškinti, jog jis tuomet galėsiąs duoti Dumai atsakymą, kuomet tas atsitikimas kiek reikint busiąs ištirtas, ir jog tikrieji kaltininkai busią nubausti.

Duma priima tikt antrąją užklauso dalį, nes iš ministerio bylos pasirodė, jog jis jau žinąs apie tą atsitikimą. Pirmasėdis apskelbia pertrukį.

Trįjose posėdis atsinaujino. Iš cilės eina pranešimas apie skerdynes Baltstogėje.

Stuchovyčius pataria svarstymus apie tą dalyką atidėti lig panedėlio 26 birž., bet Duma ant to nesutinka. Svarstymai tuojaus prasideda.

Arakančevs, kursai buvo Dumos siųstas Baltstogėn, pradada aiškinti, ką jis matęs girdėjęs ir kaip apsiėjęs. Jis sakosi, važiuodamas Baltstogėn sustojęs Gardyne (Grodne), kad pasiteirauti kaikurių žmonių ir jų parodymus užrašyti. Baltstogėn atvykus, gyventojai sutikę Dumos atstovus su didžiausiu užsitikėjimu ir atstovų atvažiavimas žymiai numaminęs įbaugintus gyventojus. Atstovai prašę gyventojų, kad jie sakytu tikrą tiesą. Kiekvieno žmogaus parodymas turėjęs būti užrašytas ir tam pačiam žmogui perskaitytas. Gyventojai bijoję sakyti savo vardus ir pavardes, nes atstovams išvažiavus, valdininkai galėsią juos už tat' bausti.

Toliaus *Arakancev'as* sako, tokios skerdynės esančios ne rusų tautos darbas, bet rusų valdžios, kuri vadindamos rusų valdyba, viską darė, kad tiktai rusų vardas visur būtų neapkenčiamas. Pažiūrėkite, ką ta rusų valdyba padarė iš Lenkijos, Suomijos, Kaukazo, Gurijos, tą patį ji daro ir su žydais.

Galop *Arakancev'as* nurodo neteisumą Valdybos pranešimų apie skerdynes ir išreiškia pasigailėjimą, kad rusų kariūmenė buvusi priversta pildyti policijos pareigas ir teip savę pažeminti.

Baigdamas savo bylą jis pataria pagarbinti užmuštųjų atminti visiems atsistojant.

Visi atstovai atsistojo, o neatsistojo tikt' keli. Po to Duma nutaria ryto pirm' pertrukio svarstyti toliaus atsitikimus Baltstogėje, o po pertrukio apie badaujančių pramaitinimą.

Duma apsvarsto dar užklausimus ministeriams kaslink telegramų nepriimamų ant Dumos vardo, užvis iš Sudžos pavieto Kursko gubernijos ir apie tą, kad laikraštis „Černigovo gubernijos žinios“ rašo prieš Dumą, kad „Kaimos garsas“ (sielskij viestnik) esąs netikusios pakraipos. kad Dumą užgaunąs ir išdėliojąs.

Posėdis pasibaigė septintoje valandoje vakaro.

Žinios iš užrubežio.

Šveicarija. Pas mus, apskritai sakant, priimta skaityti Šveicariją už visuplčiausios laisvės kraštą. Ir iš-tiesų teip yra, nes nieviename krašte žmogaus tiesos nėra teip apdraustos kaip čionai. Bet šveicarai moka tą laisvę branginti ir nėkuomet jos ant blogo neapverčia. Jie priglaudžia ir globia visokius prasi-kaltėlius politiškuose dalykuose; nežinau kaip reika-lautu kokia-nors svetima valstybė, kad jai būtų iš-duotas koks-nors politiškas prasikaltėlis, Šveicarija niekad os jo neišduos. Ji išduos žmogžudžius ir pik-tadarius, bet politiškai prasikaltusių ji niekad os nuo savęs neatstums.

Paskutiniuose laikuose į Šveicarijos universitė-tus labai daug pradėjo važiuoti iš Rusijos studentų ir studenčių. Viename Lozanos universitete yra apie 700 rusų, o kituose universitetuose yra jų dar dau-giaus. Šveicarai buk saką, kad visi rusų studentai išvažiuotu, jiems prisieitu daug universitetų uždaryti arba po vieną tikt' fakultetą palikti.

Reikia žinoti, jog tie studentai ir studentės va-dina tikt' savę rusais, bet tikrų rusų tarp jų mažai tėra. Tų studentų ir studenčių pasielgimas, matos, jog nėra parpuikus, nes šveicarai labai iš jų piktinasi. Tokia studentė mergaitė, prie kurios užsisėdėtu jos „draugai studentai“ ilgiaus dešimtos valandos vaka-ro, yra tiesiog išvaroma iš kvateros. Arba jei kuri studentė grįžta namon vėliaus dešimtos valandos, niekas jai durių neatidaro.

Anglija. Nedėldienyje 18 birželio atsitiko didelė nelaimė ant gelžinkelio. Greitasis traukinys eidamas iš Plymouth'o Londonan netoli stoties Salisburi nu-šoko nuo relsų. Garvežys (liokomotiva) nušokęs nuo relsų antpuolė ant kito traukinio. Keli vagonai susi-daužė į šipulius. Dvidešimti tris keleiviai užmušti, ir daug sužeistų.

Vokietija. Nuo pernai metų po šiai dienai vo-kiečiai negali priveikti maišto savo kolionijose Ap-rikoje. Kaip žinoma, juodieji žmonės (negrai) nebe-galėdami pakelti Vokiečių jungo ir valdininkų sau-valės, sukilo prieš vokiečius, ir daug jiems padarė pragaišties. Kaip elgės vokiečių valdinininkai Aprikoje, net plaukai stati stojas skaitant. Andai vokiečių ka-talikų atstovas Erbergeri's per mingą mieste Li-denšeid pasiremdamas ant rašytų paliudyjimų, paaiš-kinio, jog piningai siunčiamieji Aprikan kareiviams nepasiekia jų rankų; visi piningai surenkami per mez-liavas, ir siųsti nėra siunčiami iš Berlino—jie pasi-liekta oficerių kišenėse. Erberger'is prirodinėja, jog šaudyklės, rubai ir valgiai siunčiami kareiviams Ap-rikon, viešai parsiduoda net Argentinoje. Vokiečių valdininkai ir oficeriai Kamerune vakarinėje Aprikoje už priplėštus piningus, stotisi rumus. Apskritai sa-kanč, baltųjų žmonių pasielgimas Aprikoje yra tiesiog biauriausis. Paleistuvystė, girtybė ir kartų mušimas

yra teip didelis, jog sunku suprasti, primena tiesiog Charbiną neseniai buvusioje karėje. Vokietijos valdyba turės daug vargo koliai išsiteisins iš tų užmetinėjimų, o teisinties reikia, nes kitaip žmonės nenorės duoti piningų kolionijų reikalams.

Kn. P. Jakubėnas ir jo „Kaimynas-Kalendorius“—1906 metams.

P. Jakubėno „Kaimynas Kalendorius“ turi 98 puslapius; atspaudintas ant stipro balto popieriaus; kaštuoja nebrangiai vos tik 20 k.; parduoda jį, kaip matyti iš paskutinio kalendoriaus puslapio, patsai P. Jakubėnas, dėlto veltui jo jieškotumei po kniginus. Kodėl? Sunku įspėti. Matyti arba kas norint negero jam yra, arba neužsitikia gerai parašęs... Bet iš ko „Kaimynas-Kalendorius“ susideda? O gi mat: iš pasveikinimo, metų sąstatos, oro pranašysčių, pamokslų, Zvinglio ir Liutero biograpijų, giesmelių ir kitų kitokių dalykų. Na, o kaip-gi vis tai išsižiuri? Labai margai!—nei šiokia, nei tokia: vietomis vartuoja **gotiškas** raides, vietomis **lotiniškas**; vienas ir tas pats žodys vienoje vietoje vienaip parašytas, kitoje kitaip; taisykliškų apsirikimų begalo daug: —**įtalpa**—be tvarkos, be apmąstymo; vardų nežinia kokių sąstata—ar iškeiktųjų? ar šep kokių revoliucionierių? paklydėlių? Nežinia, Sventųjų visai nėra, nors kitur, k. a. ant puslapių 49, 65, 70, 73 jų vardus minavoja; **oro pranašystės**—paimtos iš sapnų kniželės; **pamokslas** be jokios tvarkos sutaisytas: yra jamė vien tik mezgiojimas ir rezgiojimas įvairių žodžių ir sakynių be-prasmės,—o jau tų taisykliškų klaidų!... tegul Dievas myli! Net bjauru ir žiūrėti!—

Matyti ne P. Jakubėnas, bet kas kitas—gal kokia Biržių boba—rašė?!—**Giesmelės ir dainelės**—menkos, be poezijos, be dvasios, o nekurios ir be įtalpos—prasmės. Ar-gi jau nebegalima buvo rasti geresnių giesmelių ir dainelių? **Gan plačios Zvinglio ir Liutero biograpijos** parašytos ir sutaisytos **vienpusiškai**, neteisingos, gal dėlto, kap išjuokti, užgauti ir erzinti katalikų jausmus. Toksai autoriaus pasieligimas kalendoriaus sutaisymę **peiktinas**: reikia ne neapykantą tarp žmonių sėti, bet **meilę ir vienybę**. Reikėtų tai žinoti P. Jakubėnui, kaipo mokslo vyrui ir žmonių vadovui. Dėl ko antraip palarė P. Jakubėnas savo „Kaimynę?“ Tegul kiti sprendžia! Kas lieka, pasakyta bus paskui.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

Pp. Tily., Ign. Vaiček., Joneliui Augustineliui ir Mik. Smilg. Vieton eilių ir dvasiskų pašnekesių, geriaus naujienas iš savo krašto siųskite Redakcijai.

P. Brunavičiui. Sumanymas peranksti gimęs. Šiandien pritinkesni tėviškieji tematai. Argi mes neturim savųjų didvyrių? K-žiu? Kitų panašiu?

P. J. Ra. Tasai atsitikimas nieko bendro neturi su vaistais.

Pp. Rabijai Bedantei ir Kaz. Šop. Tai vietinių kunigų rupesnis.

P. Feliksui Kuzaviniui Mitašiuuose. Tamstos pageidaujamoji knygelė vadinasi „**Apie arklius.**“ Auginimas ir gydymas nuo atsitropyjančios ligos. Kaštuoja 10 kap. turi 52 puslapių.

Redaktorius Pralotas *A. Karosas.*

**DANTŲ GYDYTOJA
Janulaitytė-Biliunienė,**

tamtikrus mokslus išėjusi Charkove ir paskiaus Berlyne, pagydo gendančius ir skaudančius dantis, o kiaurus užlipdo labai stipriomis plombomis, teip jog paskui per ilgą laiką dar galima drąsiai kietus valgius kramtyti ir nebejausti dantų skaudėjimo. Traukia dantis be sopėjimo. Gydykla Kaune, Naujoje gatvėje, Virovyčiaus namuose (№ 9). 10-8

**Daktaro A. Jagdhold'o
Elektroterapija ir Rentgenologija.**

Ištyrinėjimas ir kiaurai peržiurėjimas su **RENTGENOSKOPO** pagalbą visokių kuno dalių ir jų ligų: krutinės, širdies, plaučių, pleurito, inkstų, puslės, kaulų gedimo ir perlužimo. Atradimas užsilikusiu kune pašalinių daiktų, kaip štai: šratų, kulku, adatų ir k. p. Gydymas su **RENTGENOSKOPO** pagalbą visokių ligų esančių pavirš kuno, kaip antai: vėžio, niežų, skaudulių ir k. p. Teipogi su **ELEKTRIKOS** pagalbą gydymas reumatizmo, nervų, apmirimo kuno dalių ir k. p. **Liepojuje.** Grudų gatvė (Zernovaja), № 42, Bonyco namai. 25--11

Moku **muryti bažnyčias** iš plytų. Turiu techniškų paliudyjimus. Jieškau darbo. Pakvietimais kreipties Liepojun, Meškų gatvė, № 32, Klemensui Rakovskiui. 1—1

Daktaras A. von Forestier

specijališkas gydymas sergančių ausių, nosies ir gerklės ligomis. Nuo 12—1 valandos dieną ir nuo 6—7 val. vakarę. **Liepojus,** Grudų gatvė (Zernovaja), № 42, Bonyco namai. 25—11

**BAŽNYTINIŲ DRAPANŲ DIRBTUVĖ
Cecilijos Baranauskytės**

Kaunę. Viešasis (paradny) placas. Fišero namai.

VARGONŲ FABRIKA

Jono Garalevyčiaus

perkelta ant Porto gatvės į nuosavus namus; žymiai padidino veikalą; priima užsakymus kas link statymo naujų ir taisymo senų vargonų.—Adr.: Kaunas. Portova, nuosavi n.